NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI, [2026-8]
ISSN:2181-1458
ISSN:2181-0427

09.00.00-FALSAFA
journal.namdu.uz
PHILOSOPHICAL

AXLOQIY KAPITALNING BOSHQA KAPITAL TURLARI BILAN O‘ZARO ALOQADORLIGI

Sultanova Aziza Rixsivaevna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil izlanuvchi

Annotatsiya: *Maqolada axloqiy kapitalning zamonaviy jamiyat taraqqiyotidagi ijtimoiy-falsafiy mohiyati hamda uning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy kapital bilan dialektik aloqadorligi tahlil qilinadi. Axloqiy kapitalning ishonch, halollik, adolat, mas’uliyat va hamkorlikni shakllantiruvchi aksiologik resurs sifatidagi xususiyatlari asoslanadi. Kapital shakllarining o‘zaro konvertatsiyasi, axloqiy kapitalning integrativ, regulyativ va legitimlashtiruvchi funksiyalari ochib beriladi. Shuningdek, uning iqtisodiy samaradorlik, ijtimoiy barqarorlik va madaniy qadriyatlarni uyg‘unlashtirishdagi o‘rni aniqlanib, barqaror jamiyat taraqqiyotini ta’minlovchi strategik nomoddiy resurs ekanligi ilmiy jihatdan asoslanadi.*

Kalit so‘zlar: *axloqiy kapital, iqtisodiy kapital, ijtimoiy kapital, madaniy kapital, ishonch, halollik, adolat, mas’uliyat, qadriyat, hamkorlik, aksiologiya, konvertatsiya, taraqqiyot.*

ВЗАИМОСВЯЗЬ ЭТИЧЕСКОГО КАПИТАЛА С ДРУГИМИ ВИДАМИ КАПИТАЛА

Аннотация: *В статье анализируется социально-философская сущность нравственного капитала в развитии современного общества и его диалектическая связь с экономическим, социальным и культурным капиталом. Обоснованы характеристики нравственного капитала как аксиологического ресурса, формирующего доверие, честность, справедливость, ответственность и сотрудничество. Раскрываются взаимная конверсия форм капитала, интегративные, регулятивные и легитимизирующие функции нравственного капитала. Также определена его роль в гармонизации экономической эффективности, социальной стабильности и культурных ценностей, научно обосновано, что он является стратегическим нематериальным ресурсом, обеспечивающим устойчивое развитие общества.*

Ключевые слова: *нравственный капитал, экономический капитал, социальный капитал, культурный капитал, доверие, честность, справедливость, ответственность, ценность, сотрудничество, аксиология, конвертация, развитие.*

THE INTERRELATIONSHIP OF ETHICAL CAPITAL WITH OTHER TYPES OF CAPITAL

Abstract: *The article analyzes the socio-philosophical essence of moral capital in the development of modern society and its dialectical connection with economic, social, and cultural capital. The characteristics of moral capital as an axiological resource that forms trust, honesty, justice, responsibility, and cooperation are substantiated. Mutual conversion of forms of capital, integrative, regulatory and legitimating functions of moral capital are revealed. Furthermore, its role in harmonizing economic efficiency, social stability, and cultural values has been identified, and it is scientifically substantiated that it is a strategic intangible resource that ensures the development of a sustainable society.*

Keywords: *moral capital, economic capital, social capital, cultural capital, trust, honesty, justice, responsibility, value, cooperation, axiology, conversion, development.*

Zamonaviy jamiyat taraqqiyotini faqat moddiy resurslar, ishlab chiqarish imkoniyatlari yoki iqtisodiy o‘sish ko‘rsatkichlari orqali tushuntirish yetarli emas. Globallashuv, raqamlashtirish, ijtimoiy munosabatlarning murakkablashuvi va inson omilining ahamiyati oshib borayotgan bir sharoitda jamiyatning taraqqiyot salohiyati uning tasarrufidagi nomoddiy resurslar – bilim, madaniyat, ijtimoiy aloqalar, ishonch, qadriyatlar, axloqiy me’yorlar va mas’uliyat bilan ham belgilanadi. Shu ma’noda, zamonaviy ijtimoiy-falsafiy tafakkurda “kapital” tushunchasining mazmuni an’anaviy iqtisodiy doiradan chiqib, inson va jamiyatning turli nomoddiy resurslarini ifodalovchi keng metodologik kategoriyaga aylanib bormoqda.

XX–XXI asrlar chegarasida iqtisodiy kapital bilan bir qatorda inson kapitali, ijtimoiy kapital, madaniy kapital, intellektual kapital, ramziy kapital singari tushunchalarning faol ilmiy muomalaga kirishi aynan mazkur metodologik o‘zgarishning ifodasidir. Ijtimoiy kapital bo‘yicha zamonaviy tadqiqotlarda mazkur kategoriya ijtimoiy tarmoqlar, ishonch, o‘zaro yordam va umumiy maqsadlarga erishishni ta’minlovchi munosabatlar resursi sifatida izohlanadi. 2000-yildayoq S. Baron, J. Field va T. Schuller tahriri ostidagi fundamental tadqiqotda ijtimoiy kapital ijtimoiy tarmoqlar, o‘zaro

munosabatlar va ular orqali yuzaga keladigan umumiy manfaatlarni amalga oshirish imkoniyatlari bilan bog‘langan edi [1]. Zamonaviy tadqiqotlar ham ijtimoiy kapitalni yagona, qat’iy chegaralangan tushuncha sifatida emas, balki munosabatlar, ishonch va hamkorlikni birlashtiruvchi ko‘p o‘lchovli fenomen sifatida baholamoqda. Bunday nazariy evolyutsiya “axloqiy kapital” tushunchasining shakllanishi uchun ham metodologik sharoit yaratdi. Chunki agar bilim inson faoliyatida resurs sifatida namoyon bo‘lsa, ijtimoiy aloqalar maqsadga erishish vositasiga aylansa, madaniy kompetensiyalar shaxsning ijtimoiy mavqei va imkoniyatlarini belgilasa, shunga o‘xshash tarzda halollik, adolat, mas’uliyat, vijdonlilik, ishonchlilik, burchga sadoqat va umumiy manfaatni e’tirof etish singari axloqiy sifatlar ham shaxs va jamiyat uchun ma’lum ijtimoiy natijalarni yuzaga keltiruvchi resurs sifatida namoyon bo‘lishi mumkin.

J. Kane 2001-yilda nashr etilgan “The Politics of Moral Capital” asarida “moral capital” tushunchasini nazariy jihatdan tizimlashtirib, ijobiy axloqiy baho siyosiy subyektlar va institutlar uchun legitimlik, qo‘llab-quvvatlash va safarbarlik imkoniyatlarini yuzaga keltiradigan resurs ekanligini asoslaydi [2]. Kane konsepsiyasining muhim jihati shundaki, axloq shaxsning ichki fazilati doirasidan chiqarilib, uning ijtimoiy natija tug‘dirish xususiyati ko‘rsatib beriladi. Axloqiy obro‘ to‘planishi, saqlanishi va ayrim xatti-harakatlar natijasida kamayishi mumkinligi “kapital” metaforasining axloq sohasida qo‘llanishi uchun nazariy asos yaratadi. Keyinchalik X. Wang axloqiy kapital tushunchasini iqtisodiy faoliyat bilan bog‘lab yanada kengaytirdi. Uning konsepsiyasida axloq va iqtisod, axloq va foyda o‘rtasidagi munosabat qarama-qarshi emas, balki muayyan sharoitlarda o‘zaro bir-birini kuchaytiruvchi jarayonlar sifatida izohlanadi. Axloqiy kapital iqtisodiy faoliyatda qiymat yaratishi, iqtisodiy subyektning barqaror hamkorlik imkoniyatini oshirishi va uzoq muddatli manfaat uchun sharoit yaratishi mumkin [3]. Shundan kelib chiqib, “axloqiy kapitalni shaxs, ijtimoiy guruh yoki jamiyat tomonidan o‘zlashtirilgan va amaliy xulq-atvorda barqaror namoyon bo‘ladigan, o‘zaro ishonch, mas’uliyat, adolat, halollik va hamkorlikni yuzaga keltirish orqali individual hamda umumijtimoiy maqsadlarga erishish imkoniyatini kengaytiruvchi aksiologik-ma’naviy resurs sifatida ta’riflash mumkin”. Bunday yondashuv axloqiy kapitalning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy kapitaldan mutlaq ajralgan holda mavjud bo‘lmasligini, aksincha, ular o‘rtasidagi murakkab dialektik aloqadorlik orqali shakllanishini ko‘rsatadi. Bu o‘rinda axloqiy va iqtisodiy kapitalning dialektik munosabati masalasini o‘rganish lozim bo‘ladi. Kapitalning klassik iqtisodiy mazmunida u yangi qiymat yaratish imkoniyatiga ega bo‘lgan iqtisodiy resursni anglatadi. Biroq jamiyat taraqqiyotining zamonaviy bosqichi iqtisodiy samaradorlik faqat moddiy resurslar miqdori bilan emas, balki iqtisodiy munosabatlarning qanday axloqiy me’yorlar asosida tashkil etilishi bilan ham bog‘liq ekanligini ko‘rsatmoqda. Ishonch, shartnomalarga rioya qilish, mas’uliyat, halollik va adolat iqtisodiy faoliyatning tashqi bezagi emas, balki uning barqaror ishlashiga ta’sir qiluvchi ijtimoiy omillardir.

P. Bourdieu iqtisodiy, madaniy va ijtimoiy resurslarning jamiyatdagi o‘zaro aylanishi masalasini nazariy jihatdan yoritgan olimlardan hisoblanadi. Uning keyingi davrda qayta nashr etilgan va rivojlantirilgan konsepsiyalarida iqtisodiy munosabatlar sof iqtisodiy mantiq doirasida mavjud emasligi, ular ijtimoiy maydonlar, hokimiyat, madaniy dispozitsiyalar va boshqa kapital shakllari bilan bog‘liqligi ko‘rsatiladi. Bourdieu iqtisodiyotning o‘zini ham ijtimoiy tuzilmalarga singdirilgan hodisa sifatida tahlil qilgan [4]. Axloqiy kapital nuqtayi nazaridan mazkur fikr yanada keng ma’no kasb etadi.

Jahon bankining 2015-yilgi “World Development Report: Mind, Society, and Behavior” hisobotida ham inson xatti-harakatlarini faqat iqtisodiy manfaat bilan tushuntirish yetarli emasligi, qarorlar jamiyatdagi normalar, ijtimoiy tasavvurlar va jamoaviy xulq modellari ta’sirida shakllanishi qayd etiladi [5]. Ijtimoiy normalar odamlarning nima qilishlari va nima qilishlari lozimligi haqidagi umumiy tasavvurlar sifatida norasmiy boshqaruv mexanizmi vazifasini bajarishi alohida ko‘rsatilgan. Shu sababli iqtisodiy kapitalning samarali ishlashi ma’lum darajada axloqiy kapital zaxirasiga bog‘liq. Halol tadbirkor, mas’uliyatli ish beruvchi, o‘z majburiyatiga sodiq xodim va iste’molchiga nisbatan adolat tamoyiliga amal qiluvchi korxona bozordagi faoliyatida nafaqat iqtisodiy, balki axloqiy obro‘ ham to‘playdi. Bunday obro‘ vaqt o‘tishi bilan iqtisodiy natijaga – barqaror mijozlar, hamkorlarning ishonchi, reputatsiya va institutsional barqarorlikka aylanishi mumkin. Bu o‘rinda axloqiy kapitalning iqtisodiy kapitalga “konvertatsiyasi” yuz beradi. Lekin jarayon bir yo‘nalishli emas. Iqtisodiy kapital ham axloqiy kapital rivojlanishi uchun muayyan obyektiv shart-sharoitlarni yaratadi. Yetarli iqtisodiy resurslar oilaning farzand tarbiyasi va ta’limiga investitsiya kiritish imkoniyatini oshiradi, davlatning ta’lim, madaniyat, fuqarolik institutlari va ijtimoiy himoyaga mablag‘ yo‘naltirish salohiyatini kengaytiradi.

E. Dal Bó va hammualliflarning iqtisodiy xulq doirasidagi tadqiqotida “moral capital” shaxsning yaxshilik qilishga nisbatan ichki dispozitsiyasi va o‘z xatti-harakatlariga axloqiy baho berishi bilan bog‘lanadi. Mualliflar yaxshi xatti-harakatlar axloqiy kapitalni mustahkamlashi, noto‘g‘ri xatti-harakatlar esa uni yemirishi mumkinligini modellashtirganlar [6]. Bu yondashuv axloqiy kapitalning iqtisodiy xulqda ham jamg‘ariluvchi yoki kamayuvchi resurs sifatida namoyon bo‘lishini ko‘rsatadi. Shunday qilib, iqtisodiy va axloqiy kapital o‘rtasidagi bog‘lanishni quyidagi dialektik munosabatda ifodalash mumkin: “Axloqiy me’yor → ishonch → iqtisodiy hamkorlik → iqtisodiy samaradorlik → ijtimoiy farovonlik → axloqiy kapitalni qayta ishlab chiqarish uchun imkoniyat.” Mazkur zanjirning biror bo‘g‘inida axloqiy me’yorlar zaiflashsa, kapitalning iqtisodiy ko‘payishi har doim ham umumijtimoiy taraqqiyotga aylanmaydi.

Endi axloqiy kapital va ijtimoiy kapitalning o‘zaro aloqadorligini ko‘rib chiqamiz. Axloqiy kapitalning eng yaqin kategoriyalaridan biri ijtimoiy kapital hisoblanadi. R. Putnam ijtimoiy kapitalni jamoaviy faoliyatni muvofiqlashtirish

imkonini beruvchi ijtimoiy aloqalar, normalar va ishonch bilan bog‘laydi. Uning “Bowling Alone” asari XX asr oxiri va XXI asr boshidagi ijtimoiy kapital konsepsiyasining eng ta’sirchan nazariy manbalaridan biriga aylandi [7]. Keyingi ilmiy adabiyotlarda ham Putnamning ishonch, o‘zaro yordam va fuqarolik ishtiroki haqidagi yondashuvi ijtimoiy kapital tadqiqotlarining asosiy nazariy yo‘nalishlaridan biri sifatida davom etmoqda.

Bu o‘rinda axloqiy va madaniy kapitalning aksiologik munosabatini o‘rganish tadqiqot ishimiz uchun muhim. Axloqiy kapitalning shakllanishida madaniy kapital alohida ahamiyatga ega. Madaniy kapital shaxsning bilimlari, kompetensiyalari, didi, madaniy amaliyotlari, til va ramziy kodlarni o‘zlashtirish darajasi orqali uning jamiyatdagi faoliyat imkoniyatlariga ta’sir qiladi. Bourdieu merosiga bag‘ishlangan zamonaviy tadqiqotlar uning kapital konsepsiyalari ichida aynan madaniy kapital eng ko‘p qo‘llanadigan kategoriyalardan biri bo‘lib qolayotganini ko‘rsatadi [8]. Madaniyat shaxsga nafaqat bilim, balki “nima yaxshi?”, “nima yomon?”, “nimani qadrlash kerak?”, “boshqalarga nisbatan qanday munosabatda bo‘lish lozim?” degan fundamental aksiologik mezonlarni ham yetkazadi. Oila, ta’lim, adabiyot, san’at, din, mahalla, ommaviy kommunikatsiya va tarixiy xotira orqali avloddan-avlodga o‘tadigan mazkur me’yorlar shaxsning axloqiy dispozitsiyalarini shakllantiradi.

D.C. Rose madaniyatning jamiyatdagi rolini tahlil qilar ekan, axloqiy e’tiqodlar va madaniy uzatish mexanizmlari individual manfaatni umumiy manfaat bilan muvofiqlashtirishga xizmat qilishini ko‘rsatadi [9]. Bu holat madaniy kapitalning axloqiy kapital shakllanishidagi generativ ahamiyatini ochib beradi. Bu jarayonni quyidagi mantiqiy zanjir orqali ifodalash mumkin: “madaniy meros → qadriyat → axloqiy me’yor → ichki e’tiqod → xulq-atvor → axloqiy kapital”. Madaniy kapital shaxsga axloqiy xatti-harakat uchun ma’naviy material va ramziy mezonlar beradi. Ammo madaniy kapital ham axloqiy kapital bilan aynan bir hodisa emas. Oila doirasida axloqiy kapitalning avlodlararo uzatilishiga bag‘ishlangan tadqiqotlarda ham chuqur qaror topgan ijtimoiy normalarning avloddan-avlodga o‘tishi va mas’uliyat hissini shakllantirishi “moral capital” konsepsiyasi orqali tushuntiriladi [10]. Mazkur holatdan muhim ijtimoiy-falsafiy xulosa kelib chiqadi: “axloqiy kapital biologik yoki individual tarzda tayyor holda mavjud bo‘lmaydi; u madaniy tajribaning axloqiy o‘zlashtirilishi jarayonida ijtimoiy ravishda ishlab chiqariladi.

Kapital shakllarining o‘zaro konvertatsiyasi va axloqiy kapitalning o‘rni mavzusi bugungi tadqiqotchilarni mushohadaga chorlaydi. Kapital shakllarining alohida-alohida mavjudligi haqidagi qarash ularning jamiyatdagi real harakatini to‘liq tushuntira olmaydi. Iqtisodiy, madaniy, ijtimoiy va axloqiy kapital muntazam ravishda bir-biriga ta’sir etadi hamda muayyan sharoitlarda boshqa kapital turining o‘sishi yoki kamayishiga olib keladi. Masalan:

iqtisodiy kapital → ta’lim imkoniyatlari → madaniy kapital;

madaniy kapital → qadriyat va me’yorlar → axloqiy kapital;

axloqiy kapital → ishonch va hamkorlik → ijtimoiy kapital;

ijtimoiy kapital → samarali hamkorlik → iqtisodiy kapital.

Bunda jarayon yopiq va mexanik aylanishdan iborat emas. Har bir bosqichda institutsional muhit, tarixiy tajriba, siyosiy boshqaruv, tenglik darajasi va jamiyatdagi ustuvor qadriyatlar konvertatsiya yo‘nalishiga ta’sir qiladi.

2024-yilda P. Bartosch va hammualliflar tomonidan sog‘liqni saqlash tizimlari misolida olib borilgan tadqiqotda axloqiy kapital normalar, qadriyatlar va fazilatlarga nisbatan kutilmalar shaklida almashinadigan resurs sifatida talqin qilinib, u Bourdieuning ramziy va madaniy kapital nazariyalari bilan bog‘langan [11]. 2021-yilgi boshqa bir tadqiqotda ham tashkilot doirasidagi axloqiy kapital yig‘ilishi, sarflanishi va almashinishi mumkin bo‘lgan resurs sifatida talqin etilgan [12]. Bu tadqiqotlar “kapital” tushunchasini axloq sohasida qo‘llash oddiy metafora emasligini ko‘rsatadi. Axloqiy sifatlar ijtimoiy munosabatlarda tan olinib, ishonch yoki legitimlik kabi ijtimoiy natijalarga aylangandagina axloqiy kapital funksiyasini bajaradi. J. Kane tomonidan siyosiy institutlarga nisbatan ishlab chiqilgan moral kapital konsepsiyasida aynan legitimlik muhim o‘rin egallaydi. Uning fikriy modeli axloqiy kapitalning siyosiy subyektlar tomonidan to‘planishi va yo‘qotilishi mumkinligini ko‘rsatadi [13]. Mazkur holatni jamiyatning boshqa sohalariga ham tatbiq etish mumkin. Oila ota-onaning axloqiy namunasiga nisbatan ishonchni yo‘qotsa, tarbiyaviy ta’sir zaiflashadi. Ta’lim muassasasida adolat va xolislik buzilsa, uning axloqiy nufuzi kamayadi.

OECDning ishonchga oid tadqiqotlari ham institutsional va interpersonal ishonchni jamiyat farovonligining muhim tarkibiy qismlaridan biri sifatida ko‘rsatmoqda [8]. 2025-yilda e’lon qilingan OECD tadqiqotlarida ham ijtimoiy aloqalar va ularni qo‘llab-quvvatlovchi infratuzilmalar jamiyat farovonligi bilan bog‘liq holda tahlil qilinmoqda [14]. Endi axloqiy kapitalning boshqa kapital turlari bilan o‘zaro ta’sirining konseptual modelini shakllantirish kerak bo‘ladi. Yuqoridagi nazariy tahlillarga asoslangan holda, axloqiy kapitalning boshqa kapital turlari bilan aloqadorligini quyidagi mualliflik modeli orqali tushuntirish mumkin:

Shu o‘rinda axloqiy kapital va jamiyat taraqqiyotining o‘zaro bog‘liqligini taqqoslash lozim bo‘ladi. Jamiyat taraqqiyotining mohiyati faqat iqtisodiy imkoniyatlarning kengayishi bilan chegaralanmaydi. Agar iqtisodiy o‘sish ishonch inqirozi, ijtimoiy begonalashuv, qadriyatlarning yemirilishi va institutlarning axloqiy legitimligi pasayishi bilan birga kechsa, bunday jarayonni to‘laqonli ijtimoiy taraqqiyot deb baholash qiyin. 2023-yilda M. Mladjan tomonidan axloqiy kapitalning iqtisodiy va siyosiy transformatsiyalar bilan bog‘liqligi tahlil qilinib, uning jamiyatning iqtisodiy hamda

noiqtisodiy farovonligi uchun ahamiyatli resurs ekanligi, keskin transformatsiyalar davrida esa u yemirilishi mumkinligi ko‘rsatilgan [15]. 2025-yilda ijtimoiy kapitalga bag‘ishlangan yangi nazariy sharhda ham tushunchani tarmoqlar bilangina cheklamasdan, resurslar va munosabatlar o‘rtasidagi integratsiyalashgan bog‘liqlik sifatida qayta konseptuallashtirishga intilish kuzatilmoqda [16]. Bu holat kapital shakllarini bir-biridan uzilgan kategoriyalar sifatida emas, balki o‘zaro ta’sirlanuvchi tizim sifatida tadqiq etish zaruratini yanada kuchaytiradi. Shu nuqtayi nazardan, jamiyat taraqqiyoti uchun kapitalning miqdori bilan birga uning axloqiy sifati ham muhimdir. Iqtisodiy resursning qanday yo‘l bilan qo‘lga kiritilgani, ijtimoiy tarmoqning qanday maqsadga xizmat qilayotgani, madaniy bilimning qanday qadriyatlarga yo‘naltirilgani jamiyat rivojlanishining axloqiy mazmunini belgilaydi. Bundan kelib chiqib, jamiyat taraqqiyotini kapital shakllarining oddiy yig‘indisi emas, balki ularning axloqiy mezonlar asosida o‘zaro muvofiqlashgan harakati sifatida tushunish maqsadga muvofiq.

Yuqoridagi tahlillar asosida bir qator ilmiy xulosalarni ilgari surish mumkin.

Birinchidan, zamonaviy ijtimoiy taraqqiyot sharoitida “kapital” tushunchasi sof iqtisodiy mazmundan chiqib, moddiy va nomoddiy resurslarni qamrab oluvchi fanlararo kategoriyaga aylangan. Shu jihatdan axloqiy kapital ham jamiyatda qiymat, imkoniyat va ijtimoiy samaradorlik yaratadigan nomoddiy resurs sifatida mazkur konseptual taraqqiyotning mantiqiy davomi hisoblanadi.

Ikkinchidan, axloqiy kapital iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy kapitaldan mutlaq ajralgan holda mavjud bo‘lmaydi, balki ular bilan o‘zaro ta’sir va konvertatsiya jarayonida shakllanadi. U boshqa kapital shakllarining ijtimoiy mazmuni va samaradorligiga ta’sir ko‘rsatuvchi aksiologik-regulyativ resurs vazifasini bajaradi.

Uchinchidan, axloqiy va ijtimoiy kapital o‘rtasidagi asosiy bog‘lovchi mexanizm ishonchdir. Ijtimoiy kapital ijtimoiy aloqalar, tarmoqlar va hamkorlik imkoniyatlarini ifodalasa, axloqiy kapital ushbu munosabatlarning adolat, halollik, mas’uliyat va o‘zaro hurmat kabi normativ-aksiologik asoslarini belgilaydi.

Demak, axloqiy kapitalning jamiyat taraqqiyotidagi ahamiyati uning alohida kapital turi ekanligidangina iborat emas. Uning fundamental ijtimoiy-falsafiy mohiyati boshqa kapital shakllariga axloqiy mazmun va ijtimoiy yo‘nalish berish, ular o‘rtasidagi o‘zaro konvertatsiyani tartibga solish hamda iqtisodiy o‘sishni insonparvar va barqaror ijtimoiy taraqqiyotga aylantirish imkoniyatida namoyon bo‘ladi. Aynan shu jihat axloqiy kapitalni jamiyat taraqqiyotini tushuntiruvchi mustaqil ijtimoiy-falsafiy kategoriya sifatida tadqiq etish uchun konseptual asos yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Baron S., Field J., Schuller T. (eds.). Social Capital: Critical Perspectives. – Oxford: Oxford University Press, 2000. – 320 p.

2. Kane J. The Politics of Moral Capital. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 280 p. – DOI: 10.1017/CBO9780511490279.

3. Wang X. On Moral Capital. – Berlin; Heidelberg: Springer-Verlag, 2015. – 242 p. – DOI: 10.1007/978-3-662-45544-9.

4. Bourdieu P. The Social Structures of the Economy / Transl. by C. Turner. – Cambridge: Polity Press, 2005. – 263 p.

5. World Bank. World Development Report 2015: Mind, Society, and Behavior. – Washington, DC: World Bank, 2015. – 236 p.

6. Dal Bó E., Dal Bó P., Eyster E. Self-Esteem, Moral Capital, and Wrongdoing // Journal of the European Economic Association. – 2013. – Vol. 11, No. 3. – P. 599–633.

7. Putnam R.D. Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. – New York: Simon & Schuster, 2000. – 541 p.

8. Medvetz T., Sallaz J.J. (eds.). The Oxford Handbook of Pierre Bourdieu. – New York: Oxford University Press, 2018.

9. Rose D.C. Why Culture Matters Most. – New York: Oxford University Press, 2019.

10. Silverstein M., Conroy S.J., Gans D. Beyond Solidarity, Reciprocity and Altruism: Moral Capital as a Unifying Concept in Intergenerational Support for Older People // Ageing and Society / Cultural Transmission: Psychological, Developmental, Social, and Methodological Aspects. – Cambridge: Cambridge University Press, 2012.

11. Bartosch P., et al. Moral Economy and Moral Capital: A New Approach to Evaluating Healthcare Systems // Social Science & Medicine. – 2024. – Vol. 352.

12. Jaye C., Fitzgerald R., Robinson A., et al. Hidden in Plain Sight: Transactions of Moral Capital in Sick Leave Management within the Corporate University // SAGE Open. – 2021. – Vol. 11, No. 2.

13. OECD. Social Connections and Loneliness in OECD Countries. – Paris: OECD Publishing, 2025.

14. Mladjan M. Moral Capital as an Element of Successful Transitions // Economic Analysis. – 2023.

15. Erices-Ocampo P. Toward a Unified Conceptualization of Social Capital // Annual Review of Sociology. – 2025. – Vol. 51.

16. OECD. Trust and Social Capital // For Good Measure: Advancing Research on Well-being Metrics Beyond GDP. – Paris: OECD Publishing, 2018.